

فرهنگ املائی «سمت»

فرهنگ ذیل براساس جزوه دستور خط فارسی فرهنگستان زبان و ادب فارسی تهیه شده است؛ جز اینکه واژه‌هایی که فرهنگستان با دو ضبط (یا بیشتر) مجاز دانسته، در اینجا یک صورت آن اختیار شده است.

چکیده قواعد رعایت شده در «فرهنگ املائی»:

- «ها»، علامت جمع، همیشه به اسم قبل خود می‌چسبد (موارد استثنا در ص 23 جزوه فرهنگستان)
- «تر» و «ترین» همیشه جدا نوشته می‌شود (استثناها: بهتر - کهنتر - کمتر - بیشتر - مهتر)
- «به» فقط در ساختن صفت است که می‌چسبد (بهبوش، بخرد، بنام) و در ساختن قید همیشه جدا نوشته می‌شود (به سختی، به تندی، به تدریج)
- «می» و «همی» همیشه جدا نوشته می‌شود.
- «بی» همیشه جدا از کلمه پس از خود نوشته می‌شود، مگر آنکه بسیط گونه باشد؛ مثل: بیهوده - بیخود - بیراه - بیچاره - بینوا - بیجا
- «هم» همیشه جدا نوشته می‌شود مگر در: 1. بسیط گونه‌ها: همشهری - همشیره؛ 2. جزء دوم تک‌هجایی باشد: همکار، همراه (مگر آنکه جزء دوم با م یا الف آغاز شود: هم‌اسم، هم‌مرز)؛ 3. جزء دوم با مصوت شروع شود: همایش - هماهنگ (مگر آنکه همزه در ابتدای جزء دوم تلفظ شود (هم‌آرزو - هم‌آرمان)

در واژه‌های مرکب از دو جزء، که جزء دوم آن بن مضارع یا بن ماضی است، اگر یکی از دو جزء (یا هر دو) تک‌هجایی باشد، واژه به صورت پیوسته نوشته می‌شود (دلبر - دلسوز - جانسوز - مشعلدار)

موارد مستثنا از این قاعده (که در فرهنگ املائی آمده) به یکی از سه دلیل زیر است:

1. احتراز از درازنویسی: میهن‌دوست
2. رعایت شکل مألوف و متعارف واژه: وطن‌دوست، جهت‌یاب، انسان‌ساز
3. مبهم شدن واژه به دلیل پیوسته‌نویسی آن: پی‌جو، پی‌نوشت، پی‌ریز

آ	آتشخانه	آگاه‌تر	ا	اسحاق	امکان‌پذیر	این طرف	بنا تریس	بستانکار
آب‌باز	آتشخوار	آلاداغ	ائتلاف	اسرائیل	انتخاب‌شونده	این طور	بتر	بستنی‌خوری
آبپاش	آتشدان	آلرزی	ابتدائاً	اسرافکار	انتقامجویی	این قدر	بت‌پرست	بستنی‌فروش
آبیز	آتش‌نشانی	آل‌طاها	ابتدایی	اسطبل	انجام‌دهنده	اینکه	بجا (شایسته)	بسزا (شایسته)
آبئی	آبیه	آنتی‌تز	ابداً	اسطخر	انسان‌ساز	این گونه	بچگانه	بشکوه
آبخوری	آجدار	آنجا	اتاق	اسطرلاب	انشاء	اینها	بجوجه	بطء
آبداده	آجیل‌فروشی	آن‌چنان	اترار	اسلام‌شناس	ان‌شاءالله	این همه	بختیاری	بطی‌ء
آبدار	آدمخوار	آن‌چنان‌که	اتراق	اسماعیل	انعطاف‌پذیر		بخرد (خردمند)	بعینه
آبدست	آدمکش	آنچه	اتریش	اشکر‌بیران	انغوزه	ب	بخشدار	بغلگیر
آبدوغ	آدمیزاد	آن‌را	اتو	اصطهبانات	انگشت‌نما	باباغوری	بخشنامه	بقچه
آبدیده	آذوقه	آن‌روز	اتوبوسرانی	اصلاح‌طلب	انگل‌شناس	باتری	بدانچه	بلا‌تکلیف
آبراه	آرمان‌گرا	آن‌زمان	اجل‌رسیده	اصلدار	اوایل	باتلاق	بدان‌گونه	بلا‌حساب
آبرسانی	آروغ	آن‌سو	احساس‌گرایی	اصلی‌تر	اورلطان	باج‌گزار	بدرالنجی	بلاشک
آبرفت	آزادبیش	آن‌صورت	احوال‌پرسی	اعراب‌گذاری	اولی	باجگیر	بدهکار	بلا‌عوض
آبرو	آزادبخواه	آن‌طور	اختناپوس	اعضاء	ای‌کاش	باجناغ	بدو (به‌او)	بلا‌فصل
آبریز	آزمون‌شونده	آن‌قدر	اخلال‌کننده	اعلا	ای‌که	بارانزا	بدون	بلا‌فاصله
آب‌سردکن	آزمون‌کننده	آن‌کس	ادبی‌تر	اعلام‌الهدی	ای‌والله	بارانگیر	بدیشان	بلا‌معارض
آبشار	آسان‌تر	آنکه	ارائه	افستین	ای‌وای	باری‌تعالی	بدین‌گونه	بلبشو
آب‌غوره	آسانگیر	آن‌که (آن‌کس‌که)	اردبیهشت	القبأ	ایتالیا	بازیکن	برائت	بلبل‌زبان
آبکاری	آسایش‌طلب	آن‌کو	ارزان‌فروش	اللقاءات	ایدئال	بازی‌کننده	برفگیر	بلغور
آبکش	آسمانخراش	آن‌گاه	ارزانی‌داشته	الله	ایدئالیسم	بازیگر	برق‌سنج	بلکه
آبگردان	آسیب‌پذیر	آن‌گونه	ارزش‌گذاری	الم‌شنگه	ایده	بازیگوش	برگ‌دار	بلهوس
آبگرم	آسیب‌دیده	آن‌همه	ارزشیابی	اله	ایده	بأس	برگ‌ریزان	بلیت
آبگوشت	آشپز	آنگاه	از آن‌رو	الهی	ایران‌زمین	باستان‌شناس	برگزاری	بلیت‌فروش
آبگون	آشتی‌پذیر	آنکه	از این جهت	الهه	ایران‌دوست	باسمه ...	برهم‌خوردگی	بنام (مشهور)
آبگیر	آشتی‌طلب	آنها	از این‌رو	الهیات	ایران‌شاه	باطوم	برهم‌زدن	بن‌بست
آب‌لیمو	آشخوری	آهن‌با	از این‌سو	الی	ایران‌شناس	باقی‌مانده	برهم‌نهاده	بنیان‌گذار
آب‌نبت	آشغالدانی	آهنگر	از این‌قرار	امانت‌پذیر	ایلخان	بالصراحه	برهه	بنبرو (نیرومند)
آبیاری	آشوب‌طلب	آهنگساز	اسائه	امانتدار	اینجا	بالطبع	بزرگداشت	بوذرجمهر
آبشار	آغا	آیه‌الله	استاندارد	امانت‌گذار	اینجانب	بالعکس	بزرگراه	بؤس
آبشاز	آغاجاری	آیین	استثنائاً	امانت‌گزار	اینچنین	بالفرض	بزرگسال	به‌تدریج
آتش‌بس	آفتابگردان	آیین‌نامه	استثنائات	امپراتریس	این‌سان	بالقوه	بزرگوار	به‌جد (جدا)
آتشپاره	آقا	آیینه	استثنایی	امپراتور	این‌سو	بالتسبه	بزحاکار	به جهت
آتش‌پرست	آقاخان		استخر	امریکا	این‌صورت	بانکداری	بسامد	به‌حق (حقاً)

به خلاف	بی ثمر	بی شمار	بینداز	پر شنب	تاخیر	تقوا	جنگجو	چشم زخم
به خصوص	بیجا	بی شوخی	بی نشان	پر یوار	تأدیب	تک تک	جوابگو	چطور
به درازا کشیدن	بی جان	بی شوهر	بی نصیب	پز شکیار	تأذی	تکفروشی	جواباف	چغندر
به درستی	بی جا و مکان	بی صبرانه	بی نظر	پژوهشگر	تاریخانه	تک مضراب	جوالدوز	چقدر
به دست آوردن	بی جهت	بی صدا	بی نظم	پساب	تاس	تکنواز	جوانبخت	چکش کاری
به راه افتادن	بیچاره	بی صفا	بی نظیر	پستاندار	تأسف	تکوازه	جوانسال	چگونه
به راه آوردن	بی چون و چرا	بی ضابطه	بی نماز	پشتکار	تأسیس	تألؤ	جوانمرد	چلچراغ
به رغم	بیچونی	بی ضرر	بی نمک	پشتکوه	ناق	تلخکامی	جوانمرگ	چلفوز
به روشنی	بی حاصل	بی طاقتی	بی نهایت	پشتگرمی	تأکید	تلفنخانه	جور به جور	چماقदार
به زحمت	بی حال	بی طرفی	بی نیاز	پشت نویسی	تالار	تمام رخ	جوشکار	چمنزار
به سختی	بی حث و حصر	بیعاری	بی نیاز	پنج تن	نالش	نمره نندی	جوبیار	چنانچه
به سر بردن	بی حساب	بی عاطفه	بی واسطه	پنجشنبه	تألف	تن به تن	جهانبخش	چنان که
به سر رسیدن	بی حسی	بی عدالتی	بی وجدان	پنج ضلعی	تألیف	تنبور	جهانبینی	چنو
به سوی	بی حواس	بی عرضگی	بی وزن	پنجگانه	تأمل	تنخواه گردان	جهانبجو	چنین
به شکل	بی حوصله	بی عزتی	بی وفا	پنگوئن	تأمین	تندرست	جهانبخوار	چوب بری
به صورت	بی حیا	بی عفت	بی همتا	پوست کنده	تأنی	تنگدست	جهاندار	چوب پرده
به طور	بی خانمان	بی عقل	بی همه چیز	پولدار	تأنیث	تنگدل	جهان دیده	چوبدار
به علاوه	بی خیر	بی علاج	بی هنر	پولدوست	تاویل	تهران	جهانگرد	چوبدست
به عمد (عمداً)	بی خرد	بی علاقتی	بی هوا	پولساز	تاویل	تهماسب	جهانگشا	چوب رختی
به عنوان	بی خطر	بی علف	بیهوده	پول مول	تایباد	تهمورث	جهانگشته	چوبکاری
به قدر	بی خوابی	بی عمل	بی هوشی	پیامد	تایر	تد نشین	جهانگیر	چوغ
به کار بردن	بیخود	بی عیب	بی هیچ	پی جو	تاتر	تهیدست	جهان نما	چون که
به کار رفتن	بی خیر و برکت	بی غرضانه	پ	پیچدار	تاتشیر	تهی مغز	جهان وطنی	چهار چوب
به کئی	بیاداد	بی غم	پابرهنه / پای برهنه	پیچ گوشتی	تتو دور	تو را	جهت گیری	چه کاره
به گونه	بی درد	بی غیرت	پاتوق	پیرو	تبر خون	توأم	جهتیبایی	چهل تکه
به مناسبت	بی درمان	بی فایده	پارسی گو	پیشامد	تبرزد	توان فرسا	چهلستان	چهلستان
به نام خدا	بی درنگ	بیفراشت	پاسخ پذیر	پیشاهنگ	تبرزین	تو طئه	چابک تر	چ
به ندرت	بی دریغ	بی فرجام	پاسخگویی	پیشبند	تبرک	توفان	چابکدست	ح
به هر حال	بی دست و پا	بی فروغ	پاک دامن	پیش بینی	تبهکار	تیسفون	چا بنانه	حاصلخیز
به هم خوردن	بی بدل	بی فکر	پاکدل	پیشناز	تپانچه	چارق	چارق	حاصل ضرب
به هم زدن	بی دلیل	بیفکن	پاک رای	پیشخان	تیق	ث	چاکدار	حتی
به همین صورت	بی دلیل	بی قابلیت	پاکزاد	پیشخدمت	تیور	ثابت قدم	چاوش	حجۃ الحق
به هیچ روی	بی دین	بی قاعده	پاکسازی	پیش خرید	تیبند	ثروتمندی	چاهجو	حجۃ الاسلام
به هیچ وجه	بی ذوق	بی قدر و قیمت	پاک سرشت	پیشخور	تتمناج	ثقة الاسلام	چاهسار	حرام خوار
به وجود آوردن	بی راه	بی قرار	پاک ضمیر	پیشدستی	تحصیلدار	ثوابکار	چاهکن	حرامزاده
به وسیله	بی راهه	بی قیاس	پاک کن	پیشرفت	تحصیل کرده	ج	چا بنانه	حرو فچین
به ویژه	بی ربط	بی کار	پاک نژاد	پیش رفتن	تحلیل پذیر	ح	چا بنوری	حضر تعالی
بها	بی رحمی	بی کران	پاک نویس	پیشرو	تحمل پذیر	جائر	چا بدان	حق تعالی
بهانه گیر	بی رغبت	بی کس	پاکو ن دار	پیش فروش	تحویلدار	جابلسا	چا فروش	حق شناس
بهتر	بی رنگ	بی کفایت	پانزده گانه	پیشقدم	تخار / تخارستان	جا به جا	چا بکار	حق گئی
به دانه	بی رونق	بیگانه	پانصد	پیش قسط	تختخواب	جان پرور	چا بگرا	حق گزار
به دین	بی ریا	بیگاه	پایان دهنده	پیشکار	تختئه	جان پناه	چرا	حقگو
به روز	بی ریخت	بی گمان	پایان نامه	پیشکرایه	تخمدان	جاندار	چراغ برق	حقو قدان
بهمنش	بی ریش	بی گناه	پای بست	پیشکش	تراز	جانفرسا	چراغدار	حقیقتاً
بهناز	بی ریشه	بی مانند	پایبندی	پیشگفتار	تراشکار	جانفزا	چراغدان	حقیقت جو
بهنام	بیزار	بی مایه	پایبخت	پیشگو	ترجیع بند	جانفشان	چراغ دستی	حقیقت شناس
بهنجار	بی زیان	بی میلالت	پایبذاری	پیشگیری	ترخان	جانکاه	چراغ ساز	حقیقتگو
بهوش (هوشمند)	بی زحمت	بی محابا	پایکوبی	پیشمرگ	ترخون	جانگداز	چربدست	حقیقی تر
بهیار	بی زیان	بی محل	پایمال	پیشماز	ترشرو	جانگرا	چرب زبان	حکمران
بیابانگرد	بی سابقه	بی مرگی	پایبمردی	پیشهاد	ترشیز	جان نواز	چربگو	حلال خور
بیاموز	بی سامان	بی مروت	پایبهدار	پیش نویس	ترق و تورو ق	جایز	چرخکار	حلالزاده
بیاور	بیستگانی	بی مزه	پایبیز	پیشنیاز	ترقه	جایگزین	چرخکرده	حلیم
بی باک	بی مسرف	پایبین تر	پایبشو	پیشوا	ترقیخواه	جایگیر	چر کتاب	حوا برنی
بی بو	بی سرمایه	بی معرفت	پنر زبورگ	پیگیری	ترکبند	چرایم	چرکناک	حوضخانه
بی پایان	بی سر و پا	بی معطلی	پیچ	پیلتن	ترکیب بند	چرث	چرکنویس	حوله
بی پروا	بی سر و سامان	بی معنی	پیخ پیخ	پیمان شکن	تسوج	چرم شناسی	چرمساز	حیات
بی پول	بی سلیقه	بی ملاحظه	پخپخو	پیمانکار	تشت	جزء	چسان	حیرت زا
بینایی	بی سواد	بی مهر	پر خاشجو	پی نوشت	تشتخانه	جز فآ	چشم به راه	حیرت زده
بی تجربه	بی شتر	بی مورد	پر سشنامه	ت	تشتگان	جزئی	چشم پزشکی	حیلنگر
بی تدبیر	بی شرف	بی موقع	پر و مثنوس	ت	تصو بینامه	جزئی تر	چشم پوشی	حیوان دوستی
بی تربیت	بی شرمی	بی میل	پریدخت	تاب (نام رود)	تغار	جستجو	چشم چران	حیوان شناس
بی تناسب	بی شعور	بی ناخن	پربروز	تأثیر	تغالی	جمهور یخواه	چشمخانه	حیوۃ الحیوان
بی توان	بی شک	بی نام و نشان	پر بزاز	تأخر	تقسیم بندی	جنابعالی	چشمداشت	

سرخرگ	ژرف تر	روح پرور	دهگانه	دلپذیر	درستکار	خوشمزه	خوشبخت	خ
سرخرنگ	ژرف‌نگر	روحفرا	دیانتدار	دلپسند	درست کردار	خوش‌مشرّب	خوشبو	خاتمکاری
سرهم‌ای	ژوئن	روحوانز	دیندار	دلتنگ	درسخوان	خوش‌معاشرت	خوش‌بیاری	خاص‌تر
سرهم‌بندی	س	رؤسا	ذ	دلجویی	درشتخو	خوش‌معاملمگی	خوش‌بیان	خاف
سغد	ساجمه	روشندل	ذاتاً	دلچسب	درشت‌سخن	خوش‌معامله	خوش‌بین	خاکبازی
سفار‌تخانه	ساختکاری	روشنفکر	ذات‌الجنب	دلخراش	در صورتی‌که	خوش‌منش	خوش‌پز	خاکبرداری
سفاپز	ساخت‌گرا	روشنگر	ذنب	دلخسته	درمان‌پذیر	خوش‌منظره	خوش‌تراش	خاکبوس
سفالساز	ساروج	روغنکاری	ذنب‌بار	دلخواه	درمانگاه	خوش‌شنام	خوش‌شحال	خاک‌به‌سر
سفال‌فروش	سازشکار	رؤیا	ذوالجلال	دلخور	درمسنک	خوش‌نقش	خوش‌حساب	خاکبیز
سفتکاری	سازشکار	رؤیت	ذوالحجّه	دلخوش	دروغ‌پرداز	خوش‌نگاه	خوش‌خدمت	خاک‌روبه
سقلاب	سازماندهی	روی‌داد	ذوالقعدة	دل‌داده	دروغ‌زن	خوش‌نمک	خوش‌خرام	خاک‌ریز
سقلمه	ساق‌دوش	روی‌هم‌رفته	ذی‌حساب	دلدار	دروغجویی	خوش‌نوا	خوش‌شخو	خاک‌سار
سکنجبین	ساقینامه	روی‌ن‌ت	ذی‌حق	دل‌درد	درهم‌پیوسته	خوش‌نواز	خوش‌خواب	خاک‌شناس
سگالشگر	سالخورده	رهبر	ذی‌ربط	دل‌درد	درهم‌سزشتن	خوش‌نویس	خوش‌خوان	خاک‌کشور
سلاحدار	سالروز	رهرو	ذی‌شعور	دل‌ربا	درهم‌شدگی	خوش‌تبت	خوش‌خور	خالدار
سلحشور	سالگرد	رهسپار	ذی‌فنون	دل‌رحم	دستاس	خوش‌و‌عده	خوش‌شدل	خالکوبی
سماء	سالگشت	رهگذر	ذی‌قیمت	دل‌زنده	دستاورد	خوش‌وقت	خوش‌ذوق	خام‌طعم
سمپاش	سالنامه	رهنما	ذی‌نفع	دلستان	دستاویز	خوکیچه	خوش‌رفتاری	خام‌کاری
سنان‌گذار	سالنما	رهنمون	ذی‌نفوذ	دل‌سرد	دست‌باف	خونبار	خوش‌رقصی	خام‌گفتار
سنت‌گرا	سالواره	رهوار	ر	دل‌سوخته	دستبرد	خون‌نبها	خوش‌رکاب	خانمانسوز
سنگباران	سانتی‌گراد	ریشخند	رادیوم	دل‌سوز	دستبند	خون‌جگری	خوش‌رنگ	خانوار
سنگتراش	سانتی‌گرم	ریگزار	رادیومان	دل‌نشد	دستبوس	خونخوار	خوش‌رو	ختا
سنگچین	سانتی‌متر	ز	رأس	دل‌شده	دست‌به‌سینه	خونخواهی	خوش‌روزگار	خجالت‌زده
سنگدان	ساج‌جبل‌اغ	زاید	راست‌گرا	دل‌شکسته	دستپاچه	خون‌زنگ	خوش‌روزی	خدانگهدار
سنگدل	سانس	زایل	راستگو	دلشوره	دست‌پخت	خون‌ریز	خوش‌روش	خدای‌تعالی
سنگ‌ریزه	ساقول	زباله	رافائل	دل‌قرب	دست‌چین	خون‌سرد	خوش‌ریخت	خدمتکار
سنگساز	سیا (قرآنی)	زبان‌آور	رافقت	دلکش	دست‌خوش	خون‌شناس	خوش‌زبان	خدمت‌گزار
سنگفرش	سبزیکار	زباندار	راهدار	دلگرفته	دستخوش	خون‌فشان	خوش‌سابقه	خرابکار
سنگلاخ	سبکبار	زبان‌دانی	راهرو	دلگرم	دسترس	خونگرم	خوش‌ساخت	خراج‌گزار
سنگواره	سبک‌دست	زبان‌زد	راهزن	دلگشا	دسترنج	خونگیر	خوش‌سخن	خرج‌تراش
سنگین‌رنگین	سبک‌شناسی	زبان‌شناس	راهگشا	دلگير	دستشویی	خون‌پشتن	خوش‌سلوک	خرمدل
سؤال	سیاس‌گزار	زبون‌تر	راهنما	دل‌مرده	دستفروش	خون‌یشکام	خوش‌سلیقه	خرمدین
سوند	سپاهدار	زحمتکش	راهنورد	دل‌مشغول	دستکاری	خیالباف	خوش‌سیرت	خرمشهری
سوز	سپاهسالار	زخم‌بندی	راهوار	دلنازک	دستکشی	خیال‌پرداز	خوش‌سیمما	خسین‌تر
سویی	سپهدار	زخم‌بندی	راهوار	دل‌نشین	دست‌کم	خیانتکار	خوش‌شانس	خشنمال
سویخوری	سپهسالار	زخم‌بندی	راهوار	دل‌نگران	دستکوب	خیلتاش	خوش‌شکل	خشکیار
سوزنکاری	ستایشگو	زخم‌بندی	راهوار	دل‌نواز	دستمال	د	خوش‌صحبت	خشک‌تر
سوکانه	ستبر	زخم‌بندی	راهوار	دلمبرگ	دستمایه	دستمز د	خوش‌صدا	خشکسال
سوغوار	ستم‌پده	زشتکار	راهوار	دم‌به‌دم	دستمز د	دست‌نوش	خوش‌صورت	خشک‌نوی
سوهانکار	ستمکار	زشتکار	راهوار	دم‌پایی	دست‌نوش	دست‌نویس	خوش‌طعم	خشک‌نوی
سویس	ستمکش	زشتکار	راهوار	دم‌پخت	دست‌نویس	دستیابی	خوش‌طینت	خط‌شناس
سهمدار	سخت‌تر	زشت‌نام	راهوار	دم‌ساز	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌عاقبت	خطمی
سه‌دیگر	سخت‌کوش	زغال	راهوار	دندان	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌عاقبت	خطمیته
سه‌گانه	سخت‌چین	زغال‌دان	راهوار	دندان‌پزشک	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌عاقبت	خفتگان
سهلگیر	سخت‌ندان	زغال‌سنگ	راهوار	دندان‌پز شک	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌فکر	خال
سهلگین	سخت‌نران	زکات	راهوار	دندان‌ساز	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌فهم	خلافکار
سهنماک	سخت‌سرا	زماندار	راهوار	دندان‌ساز	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌قامت	خلوتخانه
سه‌یکی	سخت‌سنج	زمان‌بندی	راهوار	دندان‌ساز	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌قدم	خلوتسرا
سیاحتنامه	سخت‌شناس	زمان‌بندی	راهوار	دندان‌ساز	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌قریحه	خمیاره
سیاست‌شناسی	سخت‌شنو	زمان‌بندی	راهوار	دندان‌ساز	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌قلب	خمشده
سیاست‌گذاری	سخت‌گستر	زمان‌بندی	راهوار	دندان‌ساز	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌قلم	خمیازه
سیاستگر	سختگو	زمان‌بندی	راهوار	دندان‌ساز	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌قول	خواب‌گزار
سیاستمدار	سخت‌نور	زمان‌بندی	راهوار	دندان‌ساز	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌قیافه	خوابنامه
سی‌ام	سدره‌المنتهی	زمان‌بندی	راهوار	دندان‌ساز	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌کلام	خوابنما
سیاهبوست	سرایدار	زنتاب	راهوار	دندان‌ساز	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌گذران	خواربار
سیاهپوش	سرب‌راه	زهکش	راهوار	دندان‌ساز	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌گفتار	خوانسالار
سیاهچال	سرب‌به‌زیر	زیست‌شناس	راهوار	دندان‌ساز	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌گل	خوب‌روی
سیاهرگ	سرب‌به‌سر	زین‌گونه	راهوار	دندان‌ساز	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌گلو	خود‌به‌خود
سیاهرنگ	سرب‌به‌نیست	ز	راهوار	دندان‌ساز	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌گوار	خوراکی‌زی
سیاهکار	سرب‌به‌وا	ز	راهوار	دندان‌ساز	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌لباس	خوشاب
سینات	سرخپوست	ژئوفیزیک	راهوار	دندان‌ساز	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌لحن	خوشامد
سیب‌زمینی	سرخچه	ژرف‌بین	راهوار	دندان‌ساز	دست‌نویس	دستیاری	خوش‌لقا	خوش‌بند
							خوش‌لهجه	خوش‌باطن
							خوش‌محضر	خوش‌باور

لعل رنگ	گلابپاش	کم عقل	کج سلیقه	قدغن	غم‌دیده	ص	سیصد
لعل فام	گلابدان	کم عمر	کج فکر	قدقد	غم‌زای	صاحب‌جمعی	سیلابگیر
لغتنامه	گلابگیر	کم عیار	کج فهم	قرآن	غم‌زده	صاحبخانه	سیمانکار
لغت‌نویس	گل اندام	کم فایده	کج کلاه	قرائات	غمسرای	صاحب‌دل	سیمبر
لق	گل‌اوز	کم کار	کز (که از)	قرائت	غم‌فزا	صاحب‌دیوان	سیمتن
لق لُق	گلباران	کم‌کارسانی	کشایف	قرائتخانه	غم‌گاه	صاحبقران	سیمکش
لقلقه	گل‌باز	کم گو	کشزار	قرا‌فرورت	غم‌گده	صاحبکار	ش
لق ولوق	گل‌بانگ	کم گوشت	کشکار	قربی	غم‌گداز	صاحب‌منصب	شائول
لکن	گل‌برگ	کم لطف	کشیبان	قرشمال	غم‌گسار	صاحب‌نظر	شاخدار
لله	گل‌چهره	کم مایه	کشیران	فرق	غم‌نامه	صافکار	شالیاف
لن ترانی	گل‌چین	کم مصرف	کشمشک	فرق	غیبگو	صاحب‌دم	شالیزار
لونی	گل‌خانه	کم معاشرت	کشمداری	قره‌آغاج		صاحب‌الله	شالیکار
لوت	گل‌خنده	کم مقدار	کشش‌دوز	فروش	ف	صرف‌نظر	شأن
لوسبازی	گلدان	کم نظیر	کشگیر	قرقان	فایق	صلات	شاهباز
لوت (نام کویر)	گلدان	کم نور	کلاه‌دوز	قشقرق	فالگو	صلاح‌دید	شاهپرک
لوط (قوم)	گلدسته	کم وزنی	کلثو یا ترا	قضات	فالگو ش	صلاحیت‌دار	شاهپور
لؤلؤ	گلدوز	کم همت	کم احساس	قطعنامه	فالگیر	صلحجو	شاهچراغ
لؤلویی	گل‌رخ	کم هوش	کماندار	قفس	فالنامه	صلحنامه	شاهدانه
لوم	گل‌رنگ	کم مایه	کماندان	قفلساز	فامیل‌دار	صلوة (قرآن)	شاهدشت
لهاور	گل‌ریز	کناره‌گیر	کمانگر	قُلب	فتحنامه	صندوقچه	شاهراه
لیکن	گلزار	کوچکتر	کمانگیر	قلنیان	فتوا	صندوقخانه	شاهرخ
لیلا	گلگشت	کولیگری	کمبود	قلمرو	فرآشپاشی	صندوق‌دار	شاهرگ
لیله‌القدر	گلگون	کوه‌پایه	کم بها	قلمزنی	فرآشخانه	صنعتکار	شاهرود
	گلگیر	کوه‌زایی	کم بهره	قلنبه	فرافنامه	صوایدید	شاهزاده
م	گلنار	کوهکن	کم پول	قلیان	فراموشخانه	صوایکار	شاه‌زن
مآب	گمراه	کوهنورد	کم پهنا	قورباغه	فراموشکار	صور تجلسه	شاهسیرم
مآثر	گمشده	کهر	کم پیدا	قورت	فرایند	صور تجساب	شاهکار
مآخذ	گمنام	کهر با	کم تجربه	قورمه	فرحبخش	صور نکاری	شاهنامه
مآدب	گناهکار	کهریز	کمتر	قوپی	فرخزاد	صور تکده	شئون
مآل‌اندیش	گنجنامه	کهسار	کم توان	قولنامه	فردوسی‌وار	صور تگر	شبانه‌روزی
مآن	گندمزار	کهکشان	کم توجهی	قویدل	فرشایف	علی‌حده	شبهانگ
ماء	گندم‌کار	کهنسال	کم جان	قیسی	فرم	علی‌هذا	شیرنگ
ماتو ماتو	گنجهکار	کیقباد	کم جرئت	قیقاج	فرمانبر	عمداً	شیرگرد
مائی	گواهنما	کیکاوس	کم جمعیت	قیماق	فرمان‌پذیر	عمدتاً	شیرگون
ماتم‌زده	گوربه‌گور		کم جبری	ک	فرماندهی	عملکرد	شیرگیر
ماتم‌سرا	گوش‌به‌زنگ	گ	کم حاصل	کارا	فرمبندی	عن‌قرب	شیرگیر
مأثور	گوشتالو	گاهشماری	کم حافظه	کارابایی	فرهنگنامه	عواید	شینما
مأخذ	گوشتخوار	گاه‌گاهی	کم حجم	کاروانسرا	فریبکار	عیالدار	شینم
مأخوذ	گوشت‌کوب	گاهنامه	کم حرف	کاسب‌برگ	فطرتاً	عیالوار	شیرورغان
مأذون	گوشتخراش	گجبری	کم حواس	کاشیکار	فلک‌زده	عیبجویی	شبیخون
ماست‌بندی	گوشزد	گجکار	کم حوصله	کا کائو	فؤاد	عیبناک	شتایزده
ماست‌خوری	گوشمالی	گچمال	کم خرج	کامجویی	فواید	عیسو	شتایکار
ماستمالی	گوش‌نواز	گرانبار	کم خرد	کامرانی	فهرست‌نویس	عیسوی	شرقیاب
ماشین‌نویس	گیاهخوار	گرانها	کم خوابی	کامروایی	فیء	عیسی	شرق‌شناس
مأکول	گیاه‌شناس	گرانتر	کم خوراک	کامیابی	فیلمبرداری	عیسی‌دم	شش‌دانگ
مالدار		گرانجانی	کم خوری	کآن‌لم‌یکن			شش‌صد
مال‌دوستی	ل	گرانفروش	کم خونی	کاووس	ق	غ	شش‌لول
مالرو	لائی	گرانقدر	کم درآمد	کاهدان	قائل	غارنگر	شش‌لیک
مأوف	لائوس	گرانقیمت	کم دل	کاهگل	قائم	غافلگیر	شش‌هزار
مأمن	لاتاری	گرانمایه	کم ذهن	کای (کدای)	قائم‌مقام	غریب‌نواز	شفاعت‌نامه
مأمور	لاتحصی	گردنکش	کم رشد	کیک‌زده	قایشور	غریب‌وار	شکایت‌نامه
مأنوس	لاتعدولاً‌تحصی	گردهمایی	کم رنگ	کتناپخانه	قانی	غزل‌باف	شکر‌گزاری
مأوا	لالمانی	گر مابه	کم زحمت	کتناپخوان	قار و قور	غزل‌پرداز	شکم‌بند
ماه‌به‌ماه	لنام	گر متاب	کم سابقه	کتناپدان	قاضی‌القضات	غزل‌خوان	شکو‌همند
ماهیاره	لئون	گر مسار	کم سال	کتناپدان	قاعدتاً	غزل‌سرا	شمعدان
ماه‌پیشانی	لثیم	گر مسیر	کم سخن	کتاب‌دوست	قالبیاف	غلامزاده	شنزاز
ماهتاب	لباسشویی	گر و هیان	کم سن	کتاب‌شناس	قالیشو	غلنان	شورا
ماهرخ	لب‌به‌لب	گریبانگیر	کم سواد	کتاب‌فروش	قانون‌گذار	غلنتک	شورای عالی
ماهر و	لبجواز	گزارشنامه	کم شرم	کتابنامه	قابقران	غلنیدن	شهادت‌نامه
ماهنامه	لجنزار	گزارشکاری	کم شیر	کتابفکری	قباد	غلط‌تر	شهو‌ترانی
ماهواره	لجنمال	گزارشگویی	کم صبر	کج‌خلق	قباد (نام ماهی)	غلطنامه	شیء
ماهیار	لحافدوز	گشتاور	کم ضرر	کج‌خیال	قحط‌سال	غمخانه	شینی
ماهیتابه	لدت‌بخش	گفتگو	کم طاقت	کج‌دار و مریز	قداره	غمخوار	شیک‌پوش
ماهیچه	لعبتگر	گلاب	کم ظرفیت	کج‌رفتار	قدرت‌طلب	غم‌مداری	طوق‌دار

ماه‌خوار	معرفی‌نامه	میخکوب	نسبتاً	نیک‌نام	و کالت‌نامه	هم‌جنس	هم‌عهد	هیدر و کربورها
ماه‌گیر	معنی‌شناس	میخوارگی	نسب‌نامه	نیک‌نژاد	ولت‌سنج	هم‌جوار	هم‌فکر	هیز
مأیوس	مع‌هذا	میخوش	نستعلیق	نیک‌نفس	ولت‌متر	هم‌چشمی	هم‌قافیه	ی
مئات	مفتخوار	میداندار	نسطوری	نی‌لبک	ولخرج	هم‌چنان	هم‌قصد	یا تاقان
مئونت	مقدمتاً	میدانگاه	نشئه	نیلرنگ	ولگرد	هم‌چند	هم‌قدم	یارینگر
مئه	ملاً	میفکن	نشست	نیلقام	ولنگار	هم‌چونو	هم‌قسم	یأس
مبتدا	ملاط	میکده	نشان‌دار	نیم‌ظری	ولنگاری	هم‌چنین	هم‌قطار	یاسین
مبدأ	ملا متگر	میکروب‌شناس	نشان‌دهنده	نیم‌بند	ولی‌عهد	هم‌چو	هم‌قلم	یاقوز
متأثر	ملنخواه	میگساری	نظارگان	نیم‌بها	وهله	هم‌چون	هم‌کار	یاحیی
متأخر	ملجأ	میگون	نظام‌مند	نیم‌بیت	ویدئو	هم‌حجره	هم‌کاسه	یخچال
متأدی	ملکزاده	میلبارد	نظام‌نامه	نیم‌پاره	ویرانگر	هم‌خانه	هم‌کلاس	یخچال
متألم	مَلت‌گرا	میلی‌گرم	نفت	نیم‌بخت	هـ	هم‌خواب	هم‌کلام	یخدان
متأمل	ملی‌گرا	میلی‌لیتر	نفتالین	نیم‌تنه	هارون	هم‌خوان	هم‌کش	یخ‌سازی
متأهل	منادینگر	میلی‌متر	نفت‌خیر	نیم‌جان	هایل	هم‌خوراک	هم‌گام	یخ‌فروشی
متألی	من‌بعد	میلیون	نفتدان	نیم‌چکمه	هجده	هم‌خون	هم‌گروه	یغور
مجتبایی	منتها	میهمانخانه	نفت‌سوز	نیم‌خیز	هشتمند	هم‌داستان	هم‌گن	یکباره
مجتبی	من‌جمله	میهماندار	نفتکش	نیم‌دار	هشت‌ضلعی	هم‌درد	هم‌گون	یکبند
محتوا	منشآت	میهمانسرا	نفتگیری	نیم‌داشت	هشت‌گانه	هم‌درس	هم‌لباس	یک‌به‌یک
مخملیاف	منشأ	میهن‌پرست	نقابدار	نیم‌رخ	هشدار	هم‌دست	هم‌محلّه	یکبارچه
مدحتگر	منشئی	میهن‌دوست	نقشبندی	نیم‌رس	هشیار	هم‌دلس	هم‌مدرسه	یکتا
مرآت	منشی	ن	نقش‌پذیر	نیم‌رو	هفتخان	هم‌دم	هم‌مذهب	یک‌تنه
مراقبه	منشیگری	ناپجا	نق‌نق	نیم‌روز	هفت‌خط	هم‌دوره	هم‌مرز	یکجا
مرا‌نامه	مواقتنا‌مه	ناپخرد	نگو‌هشگر	نیمسال	هفت‌مصلح	هم‌دیگر	هم‌مسلک	یکجانبه
مرئوس	مؤالفت	ناپسار	نگاه‌داری	نیمسوز	هم‌راز	هم‌معنی	هم‌منزل	یکجور
مرئی	موبه‌مو	ناپکار	نگاه‌داشت	نیم‌مگره	همراه	هم‌منزل	هم‌منزل	یک‌چند
مرئی	مؤتلف	ناپنجار	نگاه‌داشتن	نیم‌کیلو	هم‌راهِ	هم‌میهن	هم‌میهن	یک‌دستی‌زدن
مردم‌خوار	مؤتمن	ناپهنگام	نگو‌ن‌سار	نیم‌گرم	هم‌رأی	هم‌نام	هم‌نام	یک‌دنده
مردم‌شناس	مؤثر	ناپهنگام	نگهداری	نیم‌نگاه	هم‌رزم	هم‌نبرد	هم‌نبرد	یک‌دیگر
مردم‌فریب	موجدار	ناپلئون	نمایشگاه	نیم‌ورقی	هم‌رکاب	هم‌نژاد	هم‌نژاد	یکدل
مردم‌گریز	موج‌شکن	ناتندرست	نمکپاش	هفده	هم‌رنگ	هم‌نشست	هم‌نشست	یکراست
مردار	مؤدب	ناجو‌انمرد	نمکدار	هق‌هق	هم‌ره	هم‌نشین	هم‌نشین	یک‌رنگ
مردغان	مؤدی	ناخنگیر	نمکدان	واج‌شناس	هم‌ریش	هم‌نمک	هم‌نمک	یک‌رو
مردغل	مؤذن	ناخوش‌بین	نمکزار	واقعاً	هم‌زاد	هم‌زبان	هم‌نوا	یک‌روز
مردگیار	مؤسس	نازک‌دل	نوازشگر	واقع‌بین	هم‌آرزو	هم‌زلف	هم‌زلف	یک‌رویی
مردیضخانه	مؤسسه	ناسور	نواختانه	واقع‌گرا	هم‌آواز	هم‌زمان	هم‌زمان	یک‌رهِه
مسائل	موقناً	نافیند	نوفل	والسلام	هم‌آفاق	هم‌زور	هم‌زور	یک‌ریز
مسئله	مؤکد	نام‌آور	نوشخند	وام‌خواه	هم‌اره	هم‌زستی	هم‌زستی	یک‌زبان
مشول	مؤلف	نامبردار	نوشدارو	وام‌دار	هم‌اسم	هم‌وطن	هم‌وطن	یک‌زبان
مستتتا	مؤمن	نامبرده	نوع‌پرستی	همان	همسان	هم‌وطن	هم‌وطن	یک‌زبان
مستضعف‌تر	مؤنث	نامدار	نهان‌بین	وام‌گزار	همسان‌جا	هم‌وطن	هم‌وطن	یک‌زبان
مستغلات	مؤول	نامزد	نهانخانه	وانگه	همسان‌طور	هم‌سایه	هم‌سایه	یک‌ساله
مشتمالی	مؤید	نام‌گذاری	نیایشگاه	وانگهی	همسان‌که	هم‌سخن	هم‌سخن	یک‌سان
مشعلدار	مؤبرگ	نام‌نویسی	نیایشگر	وحشتکده	همسان‌گاه	هم‌سفر	هم‌سفر	یک‌سره
مشکات	مهبانو	نامور	نیزار	وحشتگاه	همسان‌گونه	هم‌سرا	هم‌سرا	یک‌سور
مشکبار	مهبود	نان‌خوار	نیشخند	وحشتناک	همسانند	هم‌سفر	هم‌سفر	یک‌سببه
مشکبوی	مهتاب	نانخورش	نیشدار	وحشیگری	همسانها	هم‌سلیقه	هم‌سلیقه	یک‌سببه
مشکبیز	مهتر	ناندانی	نیشکر	وداعنامه	هم‌سایه	هم‌سمن	هم‌سمن	یک‌سببه
مشکفام	مه‌دخت	نایب	نیشگون	ورزشخانه	هم‌سایه	هم‌سنگ	هم‌سنگ	یک‌سببه
مشکلات	مهسا	نایل	نیفتاد	ورزشکار	هم‌سایه	هم‌سور	هم‌سور	یک‌سببه
مشکل‌پسند	مه‌مان‌پذیر	نتون	نیک‌بخت	ورقلنبیدن	هم‌سایه	هم‌سنگ	هم‌سنگ	یک‌سببه
مشکل‌گشایی	مه‌مانخانه	نبا (قرآن)	نیکجو	وزارتخانه	هم‌سایه	هم‌سنگ	هم‌سنگ	یک‌سببه
مشکو‌الدین	مه‌ماندار	ننیتنا	نیک‌چهر	وصیتنامه	هم‌سایه	هم‌سنگ	هم‌سنگ	یک‌سببه
مشغز	مه‌مانسرا	نخریسی	نیک‌خو	وطن‌خواه	هم‌سایه	هم‌سنگ	هم‌سنگ	یک‌سببه
مصطفی	مه‌مان‌نواز	نخلبندی	نیک‌خواه	وطن‌دوست	هم‌سایه	هم‌سنگ	هم‌سنگ	یک‌سببه
مصفاً	مه‌ناز	ندر‌تا	نیکدل	وغ‌وغ	هم‌سایه	هم‌سنگ	هم‌سنگ	یک‌سببه
مصلحت‌بین	مه‌وش	نرم‌پایان	نیک‌دفنار	وقت‌به‌وقت	هم‌سایه	هم‌سنگ	هم‌سنگ	یک‌سببه
مضاف‌الیه	میان‌بُر	نرم‌تنان	نیک‌زاد	وقت‌شناس	هم‌سایه	هم‌سنگ	هم‌سنگ	یک‌سببه
مطمئن	میان‌بند	نرم‌مخوی	نیک‌سرسشت	وقت‌گذرانی	هم‌سایه	هم‌سنگ	هم‌سنگ	یک‌سببه
مع‌الأسف	میان‌جیگری	نرم‌گفتار	نیک‌سیرت	وقت‌گیر	هم‌سایه	هم‌سنگ	هم‌سنگ	یک‌سببه
معنابه	میان‌دار	نزهتگاه	نیک‌فرجام	وقت‌شناس	هم‌سایه	هم‌سنگ	هم‌سنگ	یک‌سببه
معنابهی	میان‌سال	نزول‌خوار	نیک‌فطرت	وقت‌نگهدار	هم‌سایه	هم‌سنگ	هم‌سنگ	یک‌سببه
مع‌ذک	میخانه	نزول‌گیر	نیک‌مرد	وقفنامه	هم‌سایه	هم‌سنگ	هم‌سنگ	یک‌سببه

مواردی از رسم الخط فرهنگستان

1. صورتهای متصل فعل «هستند» در کلمات مختوم به صامت متصل

عبارتند ← عبارت اند	جزئند ← جزء اند
هیچند ← هیچ اند	کدامند ← کدام اند
مفروضند ← مفروض اند	آند ← آن اند
مرتبطند ← مرتبط اند	مواجهند ← مواجه اند
محفوظند ← محفوظ اند	شبهند ← شبه اند
پاکند ← پاک اند	راسخند ← راسخ اند
گرمند ← گرم اند	* مواجه ایم ← مواجهیم
مشابهند ← مشابه اند	* مشابه ای ← مشابهی

2. صورتهای متصل فعل «هستند» در کلمات مختوم به صامت منفصل

سردند	عزیزند
لذیذند	تکواژند
بهبترند	سهوند

3. ضمائر ملکی و مفعولی

تحصیلیشان ← تحصیلی شان	درسیتان ← درسی تان
توانایشان ← توانایی شان	زندگیان ← زندگی تان
درسیشان ← درسی شان	ارزیایبتان ← ارزیابی تان
تخصیصیشان ← تخصصی شان	اجتماعیتان ← اجتماعی تان
زندگیشان ← زندگی شان	شخصیتتان ← شخصیتی تان
ذهنشان ← ذهنشان	* قراردادهای تان ← قراردادهایتان
واکنششان ← واکنش شان	* نامهای شان ← نامهایشان
دانشگاهیتان ← دانشگاهی تان	